

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KONTROLLI I LARTË I SHTETIT
DEPARTAMENTI I AUDITIMIT TË TEKNOLOGJISË SË INFORMACIONIT
KRYETARI

Adresa: Rruga "Abdi Toptani" nr.1, Tiranë; Tel: 04251-267,

e-mail: klsh@klsh.org.al, web-site www.klsh.org.al

Nr.821/6 Prot.

Tiranë, më 16.02.2021

V E N D I M

Nr. 18, Datë 16.02.2021

PËR

AUDITIMIN E USHTRUAR NË DREJTORINË E PËRGJITHSHME TË ARKIVAVE
“MBI AUDITIMIN E SISTEMEVE TË TEKNOLOGJISË SË INFORMACIONIT” PËR
PERIUDHËN NGA DATA 01.01.2019 DERI MË DATËN 30.06.2020.

Nga auditimi i ushtruar në Drejtorinë e Përgjithshme të Arkivave, mbi sistemet e teknologjisë së informacionit, rezultoi që ka mungesë aktesh rregllatorë të brendshëm në drejtim të sistemeve të teknologjisë së informacionit, çka ka ndikuar në një zhvillim të pa monitoruar të aktivitetit institucional, problematikanë drejtim të inputit të dhënave dhe të drejtave të përdoruesve të sistemit, si dhe mungesë masash për vazhdimësinë e punës dhe rimëkëmbjen nga katastrofat.

Pasi u njoha me Raportin Përfundimtar të Auditimit dhe Projektvendimin e paraqitur nga Grupi i Auditimit të Departamentit të Auditimit të Teknologjisë së Informacionit, shpjegimet e dhëna nga subjekti i audituar, si dhe vlerësimet mbi objektivitetin dhe cilësinë e auditimit nga Drejtori i Departamentit të mësipërm, Drejtori i Drejtorisë së Standardeve dhe Sigurimit të Cilësisë si dhe Drejtori i Përgjithshëm, në mbështetje të neneve 10, 15, 25 dhe 30, të ligjit nr. 154/2014 miratuar në datën 27.11.2014 *“Për Organizimin dhe Funkcionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit*,

VENDOSA:

I. Të miratoj Raportin Përfundimtar të Auditimit *“Mbi auditimin e sistemeve të teknologjisë së informacionit, të ushtruar në Drejtorinë e Përgjithshme të Arkivave, sipas Programit të Auditimit nr. 821/1 prot., datë 23.09.2020, për periudhë aktivitetit nga data 01.01.2019 deri më datën 30.06.2020, me afat auditimi nga 08.09.2020-06.11.2020.*

II. Të miratoj rekomandimet për përmirësimin e gjendjes dhe të kërkoj marrjen e masave sa vijon:

A. KONKLUZIONI I PËRGJITHSHËM I AUDITIMIT

Grupi i auditimit mbështetur në Standardet ndërkombëtare të Auditimit përkatësisht në ISSAI 100, ISSAI 5300, ISSAI 5310 si dhe nenet 3 dhe 14 të ligjit 154 për Organizimin dhe Funksonimin e KLSHö datë 27.11.2014 konstaton se, mungesa e akteve rregullatorë në drejtim të sistemeve të teknologjisë së informacionit kanë ndikuar në një zhvillim të pa monitoruar të aktivitetit institucional dhe pa deleguar përgjegjësitë individuale për veprimet e kryera.

Nisur nga vlerësimi i strategjisë institucionale, si dhe zhvillimet bashkëkohore në fushën e teknologjisë së informacionit, konstatohet se ka mos përditësim apo mungesë e akteve rregullatorë në lidhje me krijimin, ruajtjen dhe arkivimin e dokumentit elektronik. Materializimi i këtij hendeku ligjor, kërkon gjithë përfshirje dhe impenjim të AKSHI-t, Këshillit të Ministrave dhe DPA-së, veprim i cili do të ndihmonte jo vetëm Drejtorinë e Përgjithshme të Arkivave, por të gjithë administratën publike e cila ka implementuar sisteme të teknologjisë së informacionit dhe ka një bazë të dhënash, të dhëna të cilat në të ardhmen do të jenë fond arkivor i DPA-së.

Siguria e Informacionit dhe perspektiva e DPA është e kompromentuar nga mungesa e investimeve në rrjetin network si dhe nga mos përfshirja e DPA në rrjetin GOV.

Nga analizimi i të dhënave me teknikat CAAT, rezultoi se sistemi nuk ka mekanizmat e nevojshme për kontrollin e inputit, duke rritur riskun e popullimit të sistemit me të dhëna të gabuara, e për pasojë nxjerrjen e raporteve të pasakta.

Kushtet fizike të Arkivave Vendore janë në një situatë të tillë që krijojnë risk të lartë për prishjen e dokumentacionit të ruajtur.

Grupi i auditimit vlerëson se përdorimi i teknologjisë së informacionit do të ndikonte në përmirësimin e nivelit të sigurisë mbi dokumentacionin e arkivuar si dhe krijimin e kushteve më të përshtatshme për ruajtjen e tyre.

B. MASA ORGANIZATIVE:

1. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi u konstatua se Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave nuk disponon rregullore të teknologjisë së informacionit ku të përcaktohen procedurat që do të ndiqen për përdorimin dhe administrimin e infrastrukturës dhe sistemeve të informacionit.

(Më hollësisht trajtuar në pikën (2.1) faqe (11-15) të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

1.1 Rekomandimi: Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave të marrë masat për hartimin dhe miratimin e një rregulloreje mbi teknologjinë e informacionit në institucion ku të përcaktohen procedurat që do të ndiqen nga punonjësit në drejtim të sistemeve dhe sigurisë IT.

Menjëherë

2. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi u konstatua se shërbimet që AKSHI duhet të ofrojë DPA-së nuk janë ende të rregulluara dhe përcaktuara në një marrëveshje të nënshkruar nga palët, me qëllim përcaktimin e nivelit të shërbimit që AKSHI duhet ti ofrojë Drejtorisë së Përgjithshme të Arkivave. Mungesa e një marrëveshjeje ndërmjet dy institucioneve, në opinion të grupit të auditimit, përbën risk për mbarëvajtjen, monitorimin dhe dokumentimin e shërbimeve të Drejtorisë TIK në DPA.

(Më hollësisht trajtuar në pikën (2.1) faqe (11-15) të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

2.1 Rekomandimi: Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave në bashkëpunim me AKSHI-n të marrin masat e nevojshme për hartimin dhe miratimin e një marrëveshjeje dypalëshe mbi shkallën e suportit që njësisia e IT dhe vetë AKSHI do të sigurojë Drejtorisë së Përgjithshme të Arkivave, me qëllim mirë përcaktimin e detyrimeve dhe përgjegjësi të ndërsjella.

Menjëherë

3. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi u konstatua se Auditimi i Brendshëm në këtë institucion nuk ka planifikuar dhe kryer misionet e auditimit në sistemet e TI-së, si dhe nuk ka zhvilluar burimet njerëzore me njohuri të mjaftueshme për auditimin e Teknologjinë së Informacionit.

(Më hollësisht trajtuar në pikën (2.1) faqe (11-15) të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

3.1 Rekomandimi: DPA të marrë masa për zhvillimin e burimeve njerëzore të Auditit të Brendshëm me njohuri të mjaftueshme mbi teknologjinë e informacionit dhe mbulimin me auditim të brendshëm të sistemeve TI, drejtorisë TI në DPA si dhe përdoruesit e sistemeve informatike në përputhje me përcaktimet ligjore

Në vijimësi

4. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi u konstatua se Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave nuk disponon procedura mbi menaxhimin e incidenteve dhe problemeve, si dhe nuk ka të dokumentuar një plan masash për trajtimin e problemeve dhe incidenteve që mund të ndodhin. Në mungesë të këtyre procedurave të shkruara, problemet dhe incidentet për periudhën nën auditim menaxhohen mbi bazë ngjarjesh të cilat raportohen nëpërmjet komunikimeve elektronike, pra jepet suport, mbështetje teknike dhe logjike për operacionet TI pa u dokumentuar këto procese.

Gjithashtu DPA nuk disponon procedura për inicimin, rishikimin dhe aprovimin e ndryshimeve, klasifikimin e tyre sipas rëndësisë, ndarjen e detyrave dhe përgjegjësi për kryerjen e ndryshimeve.

(Më hollësisht trajtuar në pikën (2.2) faqe (15-20) të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

4.1 Rekomandimi: Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave të marrë masat e nevojshme për hartimin e procedurave të menaxhimit të problemeve dhe incidenteve, si dhe procedurave për inicimin, rishikimin dhe aprovimin e ndryshimeve, klasifikimin e tyre sipas rëndësisë, ndarjen e detyrave dhe përgjegjësi për kryerjen e ndryshimeve.

Menjëherë

5. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi u konstatua se Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave, si institucion i specializuar, që mbledh, përpunon, administron, ruan dhe shërben pasurinë arkivore në funksion të njohjes me veprimtarinë e administratës shtetërore dhe e drejta për shërbim me dokumente për qëllime studimore-shkencore, nuk disponon një infrastrukturë BCC (Business Continuity Center). DPA nukka plan masash dhe procedurash për vazhdimësinë e proceseve dhe rimëkëmbjes nga katastrofat në rastet e dështimit të qendrës së të dhënave primare për

garantimin e vazhdimësisë së ofrimit të shërbimit, duke krijuar risk për humbjen e të dhënave, veprim në kundërshtim me pikën 1 të VKM Nr. 710, datë 21.8.2013 “Për krijimin dhe funksionimin e sistemeve të ruajtjes së informacionit, vazhdueshmërisë së punës dhe marrëveshjeve të nivelit të shërbimit”, i ndryshuar.

(Më hollësisht trajtuar në pikën (2.2) faqe (15-20) të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

5.1 Rekomandimi: Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave bashkëpunim me AKSHI-n, duke marrë në konsideratë kohën dhe burimet e nevojshme, të marrë masa për ndërtimin e një Business Continuity Center dhe hartimin e Planit të Vazhdimësisë dhe Planit të Rikuperimit, duke përfshirë planet për backup dhe rimëkëmbjen nga katastrofat për sistemet, pajisjet kompjuterike dhe të dhënat, hartimin e planit të sigurisë së informacionit dhe implementimin e tij.

Në vijimësi

6. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi u konstatua se DPA nuk ka analizuar, identifikuar dhe planifikuar nevojat për trajnim të punonjësve për Sigurinë e Informacionit, në përmbushje të nevojave të përgjithshme dhe specifike që ndihmojnë në mbarëvajtjen dhe funksionimin e veprimeve dhe procedurave të këtij institucioni.

(Më hollësisht trajtuar në pikën (2.2) faqe (15-20) të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

6.1 Rekomandimi: Strukturat Drejtuese në Drejtorinë e Përgjithshme të Arkivave të hartojnë plane për zhvillimin e trajnimeve në lidhje me sigurinë e informacionit në përmbushje të nevojave të përgjithshme dhe specifike që ndihmojnë në mbarëvajtjen dhe funksionimin e veprimeve dhe procedurave të këtij institucioni.

Menjëherë dhe në vijimësi

7. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi u konstatua se:

- DPA nuk ka një mekanizëm efektiv dhe të mirë dokumentuar të vlerësimit të riskut të sigurisë së informacionit.
- Vlerësimi i riskut i kryer nga DPA nuk mbulon të gjitha risqet e brendshme dhe të jashtme që vinë nga TI.
- DPA nuk mat efektet dhe ndikimet e mundshme të dëmtimeve në sigurinë e informacionit.
- DPA nuk ka mekanizma për reduktimin në mënyrë efektive dhe eficiente të risqeve të rëndësishëm.

(Më hollësisht trajtuar në pikën (2.3) faqe (20-32) të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

7.1 Rekomandim: Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave të marrë masa për hartimin e regjistrit të risqeve që kërcënojnë infrastrukturën TI si dhe ngritjen e mekanizmave për reduktimin në mënyrë efektive dhe eficiente të risqeve të rëndësishëm.

Menjëherë

8. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi u konstatua se Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave nuk ka Politika të Sigurisë së Informacionit dhe një drejtim strategjik të përshtatshëm si mbështetje për sigurinë e informacionit.

(Më hollësisht trajtuar në pikën (2.3) faqe (20-32) të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

8.1 Rekomandim: DPA të marrë masa për kalimin e sistemit të saj në domain gov që ofron AKSHI dhe të zbatojë Politikën e Sigurisë së Informacionit dhe drejtimin strategjik të këtij rrjeti.

Brenda vitit 2021

9. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi u konstatua se protokollin e VPN PPTP dhe L2TP i përdorur në routerin Mikrotik 951Ui-2HnD për aksesit e përdoruesve nga jashtë rrjetit të Drejtorisë së Përgjithshme të Arkivës për tu lidhur me rrjetin e brendshëm nëpërmjet VPN nuk siguron nivelin e duhur të sigurisë dhe mbart risk në akses të pa autorizuar.

Në konfigurimet e firewall shikohet që nuk janë marrë masat e duhura për të garantuar sigurinë e hyrjeve dhe tentativave nga jashtë si dhe për të parandaluar sulme ose viruse që sulmojnë IP të caktuara

Në listën e firewall shikohet që ka të krijuar rules të cilat bëjnë forward trafikun nga IP e dedikuar në rrjetin e brendshëm DST-NAT dhe nuk ka të aktivizuar opsionin e ruajtjes së log-ve. Nga auditimi i eksportit të konfigurimit (databazës) së Routerit të model Mikrotik 951Ui-2HnD vërehet që ai është i hackuar dhe brenda janë lejuar komunikime me IP të jashtme nëpërmjet protokolleve SOCKS dhe UPNP

(Më hollësisht trajtuar në pikën (2.3) faqe (20-32) të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

9.1 Rekomandimi: Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave të marrë masa për:

- resetimin në Routerit model Mikrotik 951Ui-2HnD, të bëhet upgrade firmware dhe të rikonfigurohet edhe njëherë.
- ndryshimin në Routerit model Mikrotik 951Ui-2HnD protokollin PPTP dhe L2TP në IPsec pasi nuk sigurojnë nivele sigurie për lidhjen e përdoruesve nga jashtë.
- limitimin në Routerit model Mikrotik 951Ui-2HnD SNMP Community vetëm për subnetin monitorues në rastin që ka një server i cili merr të dhënat për arsye monitorimi.
- krijimin në Routerit model Mikrotik 951Ui-2HnD rules në firewall të cilët detektojnë dhe bllokun kur një IP tenton disa mbi 10 connection në sekondë me një IP të caktuar.
- aktivizimin në Routerit model Mikrotik 951Ui-2HnD log të detajuar për të monitoruar të gjitha lidhjet në këto shërbime.

Menjëherë dhe në vijimësi

10. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi u konstatua se Switch cisco SG350X nuk është i konfiguruar mbështetur në praktikën më të mira të sigurisë duke përdorur për akses si Administrator emrin CISKO duke lënë si portë aksesimi për protokollin SSH portën standarde (default).

(Më hollësisht trajtuar në pikën (2.3) faqe (20-32) të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

10.1 Rekomandimi: DPA të marrë masa për ndryshimin e konfigurimit të switch cisco SG350X në përputhje me praktikën më të mira të sigurisë duke përdorur për akses si Administrator një emër tjetër me sigurinë e nevojshme si dhe të ndryshohet porta e aksesimi për protokollin SSH nga porta 22 në një tjetër portë.

Menjëherë

11. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi u konstatua se:

- Shërbimet e ofruara me anë të Teknologjisë së Informacionit në DPA mbështeten në një infrastrukture IT (rrjeti network) të amortizuar, shërbimet e ngritura mbi këtë rrjet nuk janë të sigurta dhe nuk mbështesin vazhdimësinë e punës dhe perspektivën e zhvillimeve të përcaktuara në planin strategjik 2020-2030.
- Ambientet e mbajtjes së serverave të DPA-së nuk plotësojnë kushtet teknike të përcaktuara në Rregulloren e miratuar nga AKSHI për ndërtimin e dhomës së serverëve (versioni 1.0, datë 02.12.2008). Dhoma e serverave si vendi fizik ku ruhen dhe qëndrojnë kryesisht serverat dhe pajisje të

tjera ndihmëse që nevojiten për shërbimet e komunikimit dhe ruajtjes së të dhënave është pika më e ndjeshme e sistemeve të teknologjisë së informacionit të një institucioni.

(Më hollësisht trajtuar në pikën (2.3) faqe (20-32) të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

11.1 Rekomandim: DPA për mbështetjen e perspektivës së zhvillimeve institucionale të përcaktuara në planin strategjik 2020-2030 nga Teknologjia e Informacionit të marrë masa për planifikimin dhe ngritjen e një infrastrukture IT (rrjeti network dhe dhoma serverave) në përputhje me kushtet teknike të përcaktuara në Rregulloren e miratuar nga AKSHI.

Në vijimësi

12. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi u konstatua se sistemi i hyrje daljeve DPA nuk garanton akses të sigurtë pasi në sistem rezultojnë

- Në 14 raste ka karta aksesi pa emër e mbiemër në sistem.
- Në 44 raste Llogari në akses pa emër ose përdorimi i numrave.
- Në 2 raste me status *active* pa të dhëna të plota.
- Në 3 raste me status *inactive* (data issue dhe aktivizimit e njëjtë).
- Në 9 raste pa status dy prej tyre kanë datë aktivizimi.
- Në 430 raste pa role përdorues.
- DPA nuk përdor sisteme TI për akses të kontrolluar sigurie të dhomave të arkivimit dhe rafteve.

Nga verifikimi i sigurisë në ambienteve të DPA dhe arkivave në rrethe rezultoi se:

- Siguria fizike në Godinat e DPA (ambientet e brendshme) ka risk të komprometohet, pasi mungesa e kamerave në ambientet e brendshme mbart riskun e humbjes së dokumenteve e modifikimit të tyre (rasti i humbjes së një vule në vitin 2019 dhe ri gjetjes së saj pa gjetur autorin).
- Niveli i përdorimit të Teknologjisë së Informacionit për krijimin e kushteve të nevojshme (temperaturës, lagështirës, mbrojtja kundër zjarrit dhe sigurisë) në ambientet e ruajtjen e dokumenteve është i ulët.

(Më hollësisht trajtuar në pikën (2.3) faqe (20-32) të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

12.1 Rekomandimi:

1- DPA të analizojë nivelin e sigurisë së aksesit në ambientet e saj me qëllim kufizimin e aksesit fizik të personave të paautorizuar ndaj objekteve nëpërmjet:

- Ngritjes së një sistemi aksesi të përqendruar e të sigurt i cili duhet të përfshijë edhe aksesin e dhomave të arkivimit dhe rafteve
- Shtirjes së kontrollit të ambienteve të brendshme dhe jashtme me sisteme CCTV.

2- DPA të marrë masa për përdorimin e Teknologjisë së Informacionit në krijimin e kushteve të nevojshme në ambientet e arkivimit për mbajtjen e niveleve të duhura të temperaturës, lagështirës, si dhe sigurimit të mbrojtjes kundër zjarrit dhe sinjalizimit automatik të parametrave të tyre.

Menjëherë dhe në vijimësi

13. Gjetje nga auditimi: Nga verifikimi i user-ave të katalogut, u konstatua se në fushën *oid* të user-ave, mungojnë *Id=1*, *Id=15*, *Id=16* dhe *Id=17*. Ndërsa nga verifikimi i user-ave publik, u konstatua se mungojnë gjithsej 262 *Id* përdoruesish. Mungesa e këtyre *Id*-ve tregon se këto user-a janë fshirë. Nëse një user e mbaron objektin për të cilin është krijuar, ai duhet të bëhet *oidisable*, dhe jo të fshihet pasi ndikon në humbjen e gjurmës audituese.

(Më hollësisht trajtuar në pikën (2.4) faqe (32-38) të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

13.1 Rekomandimi: Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave në vijimësi, me mbarimin e objektit të krijimit të user-ave, t'ia çaktivizojë ata pa i fshirë nga sistemi, me qëllim ruajtjen e gjurmës audituese.

Në vijimësi

14. Gjetje nga auditimi: Nga verifikimi i fushave të plotësuara për user-at e katalogut, u konstatua se:

- Tek fusha ðemailö, i njëjti email është përdorur për dy user-a të ndryshëm.
- Në një rast, fusha ðnameö, është e plotësuar me një adresë email-i, e cila është e njëjtë me fushën ðemailö, duke mos ditur se cili është punonjësi me këtë user.

Nga verifikimi i fushave të plotësuara për user-at publik, u konstatua se:

- Në 19 raste, i njëjti individ paraqitet me dy numra letërnjoftimesh të ndryshme.
- Në 24 raste, i njëjti numër letërnjoftimi është përdorur për dy user-a të ndryshëm, duke evidentuar faktin se sistemi nuk e parandalon përdorimin e të njëjtit numër letërnjoftimi, fushë e cila është e vetmja që përfaqëson një të dhënë unike për përdoruesit, për disa user-a. Edhe pse nga verifikimi i detajuar, user-at me të njëjtën numër letërnjoftimi praktikisht janë i njëjti individ, fakti që ndryshon minimalisht një karakter, bën që sistemi ti njohë si dy user-a të ndryshëm, çka vërteton se i njëjti numër letërnjoftimi mund të përdoret për dy apo më shumë user-a.
- Numri i letërnjoftimit, si fusha e vetme që përfaqëson një të dhënë unike për përdoruesit, e cila mund të bëjë identifikimin e tij, nuk ka mekanizëm kontrolli të inputit.

Në vlerësim të grupit të auditimit, elementët e mësipërm ndikojnë në rritjen e riskut të cenimit të sigurisë së sistemit, pasi user-at nuk janë unik, e për pasojë nuk janë plotësisht të identifikueshëm.

(Më hollësisht trajtuar në pikën (2.4) faqe (32-38) të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

14.1 Rekomandimi: Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave të analizojë elementët e pasaktësisë të user-ave dhe të marrë masa për eliminimin e tyre në vijimësi.

Menjëherë dhe në vijimësi

15. Gjetje nga auditimi: Nga verifikimi i roleve dhe përgjegjësive të user-ave të katalogut, u konstatua se ato nuk janë të përcaktuara në bazë të funksionit apo pozicionit të punës. Për pozicione të njëjta pune, rolet nuk rezultojnë të jenë gjithnjë të njëjta. Gjithashtu u konstatuan raste ku për të njëjtin pozicion pune, disa punonjës kanë user ndërsa disa jo.

(Më hollësisht trajtuar në pikën (2.4) faqe (32-38) të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

15.1 Rekomandimi: Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave të marrë masa për krijimin e një rregulloreje për përcaktimin e roleve të user-ave sipas pozicionit që punonjësit mbulojnë në institucion.

16. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi u konstatuan user-a, të cilët edhe pse kanë përfunduar objektin e tyre si user-a (në këtë rast, nuk janë më në marrëdhënie pune), vazhdojnë ende të jenë aktiv, pra nuk janë bërë ðdisableö, veprim i cili përbën risk të lartë për ndërhyrje të paautorizuara në sistem duke mos lënë gjurmë mbi aktivitetin që kanë kryer.

(Më hollësisht trajtuar në pikën (2.4) faqe (32-38) të Projekt Raportit të Auditimit)

16.1 Rekomandimi: Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave të marrë masat për çaktivizimin e atyre user-ave të cilët kanë përfunduar objektin e krijimit, me qëllim ruajtjen e sistemit nga ndërhyrjet e paautorizuara.

Menjëherë

17. Gjetje nga auditimi: Nga verifikimi me teknikat CAAT i të dhënave të katalogut dhe fototekës të vëna në dispozicion në formatin *CSV* si dhe testimeve të sistemit, u konstatua se fushat òvitiò, ònumri i fonditò, ònumri i inventaritò, òsasia e dosjeveò, òsasia e fletëveò dhe ònumri i kutisëò, të cilat logjikisht duhet të përmbajnë numra, pranojnë si input-e edhe karaktere shkronja, çka tregon se sistemi nuk ka mekanizmat e nevojshme për kontrollin e inputit për këto fusha, duke rritur riskun e popullimit të sistemit me të dhëna të gabuara, e për pasojë nxjerrjen e raporteve të pasakta.

(Më hollësisht trajtuar në pikën (2.4) faqe (32-38) të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

17.1 Rekomandimi: Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave të marrë masa për ngritjen e një grupi pune me qëllim evidentimin e të gjitha fushave të sistemit, të cilat kanë nevojë për vendosjen e mekanizmave për kontrollin e inputit dhe aplikimin e këtyre kontrolleve në sistem.

Menjëherë

18. Gjetje nga auditimi: Nga verifikimi me teknikat CAAT i të dhënave të katalogut dhe fototekës të vëna në dispozicion në formatin *CSV*, u konstatua se numri id i veprimit, është progresiv rritës, por jo i vazhdueshëm dhe pa ndërprerje, pra ka mungesa, çka tregon për fshirje të dhënash. Për këto fshirje të dhënash, nga ana e punonjësve të DPA nuk është mbajtur dokumentacioni i nevojshëm që të tregojë gjurmën audituese të këtyre veprimeve, duke ndikuar në sigurinë e të dhënave.

(Më hollësisht trajtuar në pikën (2.4) faqe (32-38) të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

18.1 Rekomandimi: Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave në vijimësi të dokumentojë veprimet mbi fshirjet e mundshme të rekordeve të hedhura duke ruajtur gjurmën audituese, me qëllim dhënien e sigurisë së arsyeshme mbi rregullsinë e përdorimit të sistemit.

Menjëherë dhe në vijimësi

19. Gjetje nga auditimi: Nga kryqëzimi i të dhënave të katalogut me user-at e katalogut, u konstatua se user-i ò@gmail.comò, i cili rezulton të ketë hedhur të dhëna në katalog, nuk është pjesë e user-ave të nxjerra nga sistemi.

(Më hollësisht trajtuar në pikën (2.4) faqe (32-38) të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

19.1 Rekomandimi: Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave të verifikojë arsyen e krijimit të user-it òerenbertr@gmail.comò, si dhe veprimtarinë e tij. Gjithashtu të evidentojë përgjegjësitë individuale për krijimin e këtij user-i, si dhe të marrë masat e nevojshme kontrolluese për mos përsëritjen e kësaj problematike, pasi ekzistenca e user-ave të paautorizuar përbën risk për cënimin e sigurisë dhe mbrojtjes së të dhënave të sistemit.

Menjëherë

20. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi u konstatua se Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave nuk ka një rregullore të miratuar për ruajtjen, kontrollin dhe analizimin periodik të log-eve të sistemit, me qëllim verifikimin e ndërhyrjeve të pa autorizuara, dhe parandalimin e veprimeve të cilat mund të komprometojnë të dhënat e administruara nga DPA. Log-et e sistemeve analizohen vetëm nëse ka ndonjë raportim për ndonjë incident në rrjet.

(Më hollësisht trajtuar në pikën (2.4) faqe (32-38) të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

20.1 Rekomandimi: Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave të marrë masat për hartimin dhe miratimin e një rregulloreje për ruajtjen, kontrollin dhe analizimin periodik të log-eve të sistemit, me qëllim verifikimin e ndërhyrjeve të pa autorizuara, dhe parandalimin e veprimeve të cilat mund të komprometojnë të dhënat e administruara nga DPA.

21. Gjetje nga auditimi: Nisur nga vlerësimi i strategjisë institucionale, si dhe zhvillimet bashkëkohore në fushën e teknologjisë së informacionit, konstatohet se ka mos përditësim apo mungesë e akteve rregullatorë në lidhje me krijimin, ruajtjen dhe arkivimin e dokumentit elektronik. Në kreun V të ligjit nr. 9154, datë 06.11.2003 òPër Arkivatò, evidentohen elementë për dokumentet e numerizuara. Për sa i përket procesit që DPA zhvillon, grupi i auditimit vlerëson se kjo bazë ligjore ka nevojë për plotësime, ndryshime apo përshtatje me situatën aktuale të zhvillimit teknologjik, pasi nuk ekziston e gjithë baza e nevojshme ligjore për transferimin e dokumentit elektronik në arkivin historik dhe nuk ekzistojnë kapacitetet e nevojshme për ruajtjen, evidencimin dhe shërbimin e dokumentit elektronik. Materializimi i këtij hendeku ligjor, kërkon gjithë përfshirje dhe impenjimin e AKSHI-t, Këshillit të Ministrave dhe DPA-së.

(Më hollësisht trajtuar në pikën (2.5) faqe (38-48) të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

21.1 Rekomandimi: Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave, në bashkëpunim me Këshillin e Ministrave dhe AKSHI-n, duke u bazuar edhe në elementët e trajtuar në kreun V të ligjit nr. 9154, datë 06.11.2003 òPër Arkivatò dhe vlerësuar nevojat institucionale, të ndërmarrë nismën e nevojshme për plotësimin me akte rregullatorë në lidhje me krijimin, ruajtjen dhe arkivimin e dokumentit elektronik, veprim i cili do të ndihmonte jo vetëm Drejtorinë e Përgjithshme të Arkivave, por të gjithë administratën publike e cila ka implementuar sisteme të teknologjisë së informacionit dhe ka një bazë të dhënash, të dhëna të cilat në të ardhmen do të jenë fond arkivor i DPA-së.

Menjëherë dhe në vijimësi

22. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i kontratës me nr. 1956/13 prot, datë 24.02.2020 me objekt: òUnifikim dhe shtim shërbimesh online për Drejtorinë e Përgjithshme të Arkivaveò të lidhur ndërmjet DPA dhe operatorit ekonomik òASò shpk, u konstatua se:

- Për pjesën e mirëmbajtjes së sistemit mungojnë elementët e një e marrëveshjeje në nivel shërbimi në kundërshtim me kërkesat e Udhëzimit të Ministrisë së Shtetit për Inovacion dhe Administratën Publike Nr. 1159, datë 17.03.2014 òPër hartimin e marrëveshjes së nivelit të shërbimitò, i ndryshuar.

- Nga ana e operatorit ekonomik dhe nga grupet e marrjes në dorëzim nuk janë mbajtur raporte periodike të shërbimeve të kryera dhe raporte të disponueshmërisë së sistemeve, çka do të vërtetonte realizimin e procesit të mirëmbajtjes.

- Nuk ka dokumentacion vërtetues mbi realizimin e pikës nr. 2 të shërbimeve të kontratës òTrajnimi i përdoruesveò.

(Më hollësisht trajtuar në pikën (2.5) faqe (38-48) të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

22.1 Rekomandimi: Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave në vijimësi të marrë masa për përfshirjen në kontratat e mirëmbajtjes së sistemit elementët e listuar në Udhëzimin nr. Nr. 1159, datë 17.03.2014 òPër hartimin e marrëveshjes së nivelit të shërbimitò, i ndryshuar, si dhe të dokumentojë shërbimin e marrë nëpërmjet raporteve periodike.

Menjëherë dhe në vijimësi

23. Gjetje nga auditimi: Nga verifikimi i ambienteve të arkivave shtetërore vendore në Lushnje, Rrëshen dhe Shkodër, u konstatua se:

- Nuk ka pajisje teknologjike për matjen e temperaturës dhe lagështirës (përjashtojmë këtu Arkivin Qendror), duke ndikuar në mungesën e monitorimit të vazhdueshëm të kushteve mikro-klimatike e për pasojë rëndimin e kushteve fizike për ruajtjen e dokumenteve, të cilat aktualisht janë jashtë standardeve të miratuara në normat tekniko-profesionale dhe metodologjike të shërbimit arkivor në Republikën e Shqipërisë. Ambientet e jashtme dhe të brendshme të godinave kanë lagështirë të konsiderueshme, si një nga elementët kryesorë të shkatërrimit të dokumenteve fizik e për pasojë humbjen e tyre në rastin më të keq, apo qoftë edhe vështirësi në procesin e dixhitalizimit.

- Godinat aksesohen nga punonjësit nëpërmjet hapjes së dyerve me çelës, ndërsa chip-i i përdorur shërben më shumë si kohëshënues i hyrje daljeve dhe jo si evidentim i personit që ka hyrë.

Check-im dhe evidentim i personelit kryhet vetëm në Arkivin Qendror, por edhe në këtë rast, hyrja është deri në nivelin e derës kryesore, dhe jo në nivel dhome ruajtjeje dhe kurrsesi në nivel dosjeje.

- Në vend ruajtjen e Rrëshenit nuk ka sistem për detektimin dhe fikjen e zjarrit.

(Më hollësisht trajtuar në pikën (2.5) faqe (38-48) të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

23.1 Rekomandimi: Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave, duke marrë në konsideratë burimet e nevojshme dhe të disponueshme, të marrë masat e nevojshme, për përmirësimin e kushteve fizike të ruajtjes së dokumentacionit të arkivuar, duke implementuar edhe sisteme të teknologjisë së informacionit të cilat do të shërbenin për krijimin e standardeve optimale për ruajtjen e tyre.

Menjëherë dhe në vijimësi

Me ndjekjen dhe kontrollin e zbatimit të detyrave dhe masave të përcaktuara në këtë vendim ngarkohet Departamenti i Auditimit të Teknologjisë së Informacionit.

Arben SHEHU

K R Y E T A R